

Williamina Fleming, dona calculadora de Harvard (1857-1911, Gran Bretanya-Estats Units)

El 1879, Williamina Paton Steven Fleming tenia 23 anys i estava embarassada. Havia viatjat des de la seva Escòcia natal fins a Boston, als Estats Units, juntament amb el seu marit. Però quan aquest va saber que estava embarassada la va abandonar. Així, les coses no pintaven massa bé per aquella noia jove: estava sola, sense diners i s'enfrontava a ser mare soltera en un país estranger.

Es va afanyar a buscar feina i en va trobar com a servent de l'Observatori de la Universitat de Harvard. A Escòcia havia exercit com a professora però ara necessitava una feina urgent i va agafar la primera que va trobar. El que encara no sabia era que aquella feina la duria a una exitosa carrera com astrònoma.

El director de l'observatori, Edward Pickering, tenia un equip de “dones computadores” que es dedicaven a analitzar imatges captades amb els telescopis de Harvard i d'altres centres. En calculava la brillantor, la posició i les característiques de milers i milers d'estrelles.

Fleming va començar com a dona de fer feines però Pickering va veure un important potencial en ella i ben aviat la va fitjar com a dona calculadora. Al principi només havia d'aplicar un mètode de càlcul per analitzar les fotografies i imatges de les estrelles, però ben aviat ja va començar a descobrir astres importants: estrelles noves que havien explotat, nanes blanques i altres cossos celestes. Per exemple l'any 1888 va ser la primera d'observar una nebulosa molt coneguda avui en dia: la Nebulosa del Cap de Cavall. Al llarg de la seva carrera va descobrir 57 nebuloses més, 310 estrelles variables, 10 noves i altres cossos celestes. També va establir els primers estàndards fotogràfics de magnitud, utilitzats per a mesurar la brillantor d'algunes estrelles.

En pocs anys va assumir el lideratge del grup de dones calculadores, i les dirigia amb una disciplina implacable, sent temuda i admirada a parts iguals. A més, va corregir tots els originals de les publicacions de l'observatori. Va advocar obertament per altres dones de les i va promoure obertament la contractació de dones ajudants en astronomia.

Va participar en la confecció del Catàleg Draper on es van classificar 10.000 estrelles, i va publicar dos articles a la prestigiosa revista The Astrophysical Journal sobre dues estrelles variables que ella havia descobert.

El 1899 el seu treball va ser reconegut públicament per la Harvard Corporation que li va concedir el lloc de Conservadora de l'Arxiu de fotografies astronòmiques. Va ser la primera dona que va ocupar aquest càrrec. Va morir el 1911 a l'edat de 54 anys.